

BÁCSKAI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik mindennap délután vasár- és ünnepnap kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal IV., Rákóczi-u. 20. sz.
Telefon 300.

Y. Felső osztály
Könyvtár

ELŐFIZETÉSI DÍJAK:

Helyben házhoz hordva	Vidékre postán küldve
1 évre 14-40	1 évre 17-40
1/4 évre 3-60	1/4 évre 4-35
1/2 évre 7-20	1/2 évre 8-70
1 óra 1-20	1 óra 1-40

Oroszország — győzött?

— Az áruló ünneplése. —

Pétersvár, nov. 16.

A duma ülészakának megnyitásánál az egész diplomáciai kar megjelent. Radziankó elnök beszédet mondott és azt állítja, hogy az ellenség már le van győzve, azonban elkeseredett ellenállást fejt ki. Az elnök ezután felszólította a képviselőket, hogy a jelen pillanatban, mikor már küszöbön van a győzelem, fejtsenek ki még nagyobb erőfeszítést, hogy a világ megszabadításának nagy ügyét jól fejezzék be. Aztán üdvözölte Romániát, mint új szövetségest. — A képviselők tüntetően ünnepezték a román követet. — Oroszország nem árulja el szövetségeseit — mondotta végül az elnök.

A konstancai zsákmány.

Köln, nov. 16.

A befejezett összeszámlálás szerint Konstancaiban 30.000 tonna petróleum, 27.000 tonna benzin, 17.000 tonna ásványolaj s óriási mennyiségű gabona, cukor és kávé került kezeink közé. A dobrudzsai hadsereg és polgári lakosság ellátása ezzel több hónapra biztosítva van.

Hétszáz ezer lengyel katona.

Pétersvár, nov. 16.

A Novoje Vremja szerint a központi hatalmak Lengyelország felállításával 700.000 katonát nyertek.

Kairó légi bombázása

A város mai légi bombázása alkalmával 14 ember meghalt, köztük 4 európai, 25 megsebesült, köztük 4 európai.

TÁRCA

Hivatalnok nők.

A hivatalos órák vége. A férfiak már eltávoztak. Egy intelligens arca fiatal leány a kalapját tűzi, — mellette éppen most esukja be az írógépet egy feketeruhás fiatal asszony.

Leány Ngysád, nem volna kedves velem feljönni a nőtisztviselők egyesületébe? Lépj be közbünn! Nézz, eddig nem mertem, nem akartam szólani, mert tudom, hogy míg a férje élt és maga előkelő pozíciót foglalt el, mindig lenézte a mi mozgalmunkat, de most, hogy Ön is kénytelen volt megtanulni, hogy nemcsak boldog feleségekből áll a világ — hanem vannak önálló, saját kéréssettel bíró nők is — hiszem, hogy „tagtárs” lesz és Ön is segíti előbbre vinni elveinket.

Asszony Most menjek Magával az egyesületükbe? Hisz egész nap távol voltam hazulról, a gyermekeim eselédkézen vannak és a háztartásom is egész nap eseléd vezetése alatt áll. Alig várom, hogy ott-

hon lehessenek az apróságaimnál — és bármily fáradt vagyok is, ezer dolog vár reám, amit csak az asszony végezhet el — eseléd soha. Igazán bámulom az Ön feminista társnőit, akik egész nap irodákban, iskolákban, idegen emberek között vannak és ilyenkor mégsem repülnek haza, hogy egy kissé önmaguknak éljenek — vagy a családjukkal töltsék el ezt a nyomorult pár órát — hanem ehelyett elveket hirdetnek — jogokat keresnek! Edes kisasszony! A k e n y é r k e r e s ő nő sohase szabad össze téveszteni a jogokat hajtató nőekkel.

Leány Érdekes! Hisz mi csak jót és szépet akarunk. — Mi azt akarjuk megértetni az összes asszonyonnyokkal, hogy büntetlenül, henyéve élni és segíteni akarunk a férfiakon úgy, hogy mi is kereső társainká leszünk és ha a kereső nő ugyanazon jogokkal bír, mint a férfi és gazdaságilag teljesen önálló lesz — akkor sokkal több lesz és boldogabb lesz, mint a ma kitarított, pénztelen asszonya.

Asszony Szegény kis

leány! hogy megtévesztik a divatos frázisok! Nézz — az én mosonóm gazdaságilag már régen független, meri sokkal többet keres, mint az ő részeges ura. Nappal az asszony mosni jár, pénzt keres — éjjel főz és varr családjá számára — szóval kettős munkát végez; mégis akkor veri meg az ura, mikor akarja, a pénzét pedig elszedi tőle. Az asszony elválhatna, hisz egyedül jobban, könnyebben élne — de nem teszi, mert s z e r e t i az urát. — És itt megszűnik minden erő. — Ismertem művelt tanítónőt, aki szintén elválhatott volna az ő hitvány urától — de ő is s z e r e t t e az urát. Higyje el, édesem, a gazdasági függetlenség nem teszi boldogabbá a nőt, hanem újabb terheket ró rája. Bármennyire hangoztatják is a férfi és a nő közötti egyenlőséget, lerombolni azt, amit a természet akár jól, akár rosszul megcsinált, nem lehet. Amíg a nő gyermeket hoz a világra és maga táplálja azt és ugyanez a nő hivatalba is jár — és háztartást is vezet — addig sokkal nagyobb ter-

heket visel, mint bármelyik férfi — és ha elfogadja tőle a férfi ezt a kettős munkát — akkor adhat bár érte szavazati jogot, nem boldogabbá teszi a nőt, hanem kihasználja és pár év-tized múlva degenerálja. — De mire is kell a nőknek a választói jog??

Leány Javítani akarjuk a nők helyzetét — ha nőknek is lesz szavuk a parlamentben, akkor a mi dolgunkkal is foglalkoznak ott.

Asszony: Ha a nő bejut a parlamentbe, akkor meg fogja tudni, hogy ott egy magasabb hatalom rángatja a drotokat. — Ha csupa nő-képviselő lenne is ott, ők is szükségből csak azt csinálnának, amit a férfiak. — A kulturdolgokat a társadalom gazdag asszonyai ugyanis elintézik.

Nem igaz az, hogy a tanult nő tökéletesebb — hisz akkor a pedagógusoknak lennének a legjobban nevelt gyermekeik — és vajjon úgy van-e? Az okos, szerény, alkalmazkodni tudó, vallásos asszony sohase érzi magát „kitarítottnak”; az a kalap és ruha, amit önk olyan

Romániában besorozzák a 17 és a 18 éveseket.

Az egyetemet és a reáliskolákat meg sem nyitják.

Zürich, november 16.

Királyi rendelet alapján most kezdik meg Romániában az 1898—1899-ben született újoncok sorozását. Ennek következtében a felső reáliskolákat és az egyetemet, amelyben az előadásoknak november 1-én meg kellett volna kezdődniük, ez idén már meg sem nyitják. Azokat az ifjakat, akik katonai szolgálatra nem alkalmasak, a Vörös Kereszt és a municiószállítás szolgálatába állítják be. Valamennyi iskolát, internátust és fiúnevelőintézetet a háború alatt kórházzá alakították át.

Tschirschky nagykövet meghalt.

Bécs, nov. 16.

Tschirschky-Bögendorff Henrik, német nagykövet váratlanul elhunyt. A nagykövet a német társadalom és a kettős monarchia szövetségi viszonyának kipróbált tehetségű őrzője volt s a közös akciókban úgy a béke, mint a háború idején érdemes segítő-társa a szövetséges kormányoknak.

Nemcsak uralkodójának s a mi királyunknak föltétlen bizalmát bírta, hanem a kettős monarchia politikai köreinek osztatlan tiszteletét is, ami nemcsak díszes méltóságának, hanem mindenki által elismert személyes kvalitásának is szólt. Halála mély részvétet kelt a központi szövetség minden államában, amelynek ügye szorgalmas munkást veszít el benne.

A német nagykövetségen megjelent Burián külügyminiszter és részvétét fejezte ki.

A főpásztor nagylelkű adománya és papjainak hálája.

A kalocsai érsek nagylelkű adományát, 50 ezer koronát a papi nyugdíjalapra, a zombori esperesi kerület a következő levélben köszönte meg:

— Nagyméltóságú és főtisztelendő Érsek ur! Kegyes atyánk és főpásztorunk!

Amily örömmel és lelkesedéssel fogadta Nagyméltóságodat egyházmegyénk papsága kalocsai székhelyénél, alkalmával, oly ragaszkodással és igaz szeretettel veszi körül eddigi böles kormányzása alatt.

Mindenre kiterjedő magas figyelmé, a hitélet fejlesztése körül kifejtett apostoli munkálkodása, buzdítólag hatott a magas főnhatósága alá tartozó lelkész-közösségre és új életet, elevenítő hozott a papság működésébe.

Nagyméltóságod minden pástorlevegélben, minden szavában érezteti fenkölt gondolkodását, minden tettében meggyilvánul lelkének nemessége, szívének jósága.

Nagyméltóságod — ki eddigi rövid kormányzása alatt a jótékony oltárán aránylag oly sokat áldozott, legutóbb tett felajánlást adományával, amellyel az egyházmegyei papság nyugdíjalapját gyarapítani kegyes volt nemes szívének és áldozatkész-

ségének oly fényes bizonyosságát adia, hogy azzal nemcsak már amugy is nagy nevével tette felejtethetlenné, de vele örök hála kötelezte a főegyházmegyei papságot, amellyel oly nagylelkűen éreztette anyagi szívének jóságát, melegét.

Gyenge a szavunk ahhoz, hogy a nemes tettehez méltó kifejezést találjunk, de annál nagyobb, őszintébb a háláérzetünk s azért engedje meg Nagyméltóságod, hogy a zombori esperesi kerület papságának mélyen éreztett háláját tolmácsoljam és nevében Ketyes Atyánkat ez alkalomból igaz szívvel, fiúi szeretettel párosult mély hódolattal üdvözöljem.

A jó Isten áldja meg nagy jótévednket minden áldásával, amiért oly atyailag gondoskodik papjairól, és jutalmazza meg bőven jóságáért, áldozatkész-ségéért.

Midőn alázattal arra kérem Nagyméltóságodat, fogadja kegyesen hálánkat, hódolatteljes tisztelettel és kezesekkel maradjon.

Bácskertes, 1916. nov. 11-én.
Nagyméltóságú és Főtisztelendő Érsek Urnak legengedelmessebb fia:

Kürtösy Antal
kerületi esperes.

Lövöldöző betörők a tanyán.

Saját tudósításunk.

Tegnap éjjel 11 és 12 óra között 4 betörő járt Gal Ferenecnek, az Osztrák-Magyar Bank székesévi főnökhelyettesének ludaspusztai tanyáján. A lakásban nem lakik senki. Ezt a körülményt fölhasználta a betörők, de nem számítottak a hű tanyai kutyára, amely éketlen vonítással jelezte a hivatlan vendégek jelenlétét. A kutyaugatásra figyelmes lett Baka Mihály népfelkelő katonája, aki a gazdasági udvarban volt 4 orosz hadifogollyal. Baka nagy lármát csapott, úgyhogy erre felébredt a négy orosz is és átmentek a lakás udvarára. A betörők ezt észrevéve, a kato-

nára és 4 oroszra négyszer-ötször rálöttek és a sötétben elmenekültek.

Menekülésük után kint, hogy elvittek a lakásból többek között egy 16 os ketős esőví Lankaszter-fegyvert, egy vadásztáskát 50 drb tölténnyel és egy szerb komitási-táskát, valamint egy összecseszhető vadászkést.

Hogy a betörők kik lehettek, azt a sötétben nem lehetett megállapítani. A esendőség keresi őket.

x Felhívjuk

a nagyérdemű közönség figyelmét Klein Géza mai hirdetésére

lealázónak tartanak elfogadni egy férjtől, sohase kegydíj, hanem a jól megérdemelt munkának a díja.

Leány... Igen, de nem minden leány lehet feleség és anya. Sok ezer nő kénytelen a kenyérért a nagyvilágban saátkezüleg megkeresni, vajjon segít-e ezeken a szerény, alkalmazkodni tudó nevelés?

Asszony... Már mondottam, édesem, hogy a „kenyerkereső nő” nem ismeretlen elöttém. Aki rá van utalva, azon segíteni kell; tudtommal eddig sem haltak éhen az özvegyek és az árvák, de még ők is több hasznát veszik a nőies nevelésnek, mert ha nő léte küzdenie is kell a megélheté- seért — még mindig megmaradhat szívben és lélekben igazi nőnek, aki mindenkor megtartja az ő helyzetét és holmi fényes jelszavak el nem csábítják. Egy némely elvált asszony és exal-

tált nő nem szabhat irányt egy egész nőmozgalomnak. Azok pedig, akik követik őket, majd az ő zásszlójuk alatt egyenlők, vagy talán még többek lesznek, mint a férfiak és akkor fogják csak érezni, hogy nagyon szerencsétlenek, üres sivar lesz az életük, bírják bár az összes férfigazságokat. De most már buszom; ezután a hosszú beszéd után majdnem feminista vezérnek érzem magamat — mintha én az igazi nőiség érdekében szavaltam volna!

Leány... (A sok beszéd-től megkábult szöhoz sem jut — mikor egyedül van, megjegyzi.) Szépen hazamegyek! Nem vagyok bolond, hogy otthon a testvéreim bögését hallgassam és asztalt terítsek — már csak inkább az egyesületben ülök — ugys fontos megbeszölésünk lesz a jövő hónapi tánevigalom dolgában.

T. P.

Papir-egykoronás lesz még karácsony előtt.

— A papir-kétkoronás kieserélése. —

Az Osztrák-Magyar Banknál siettetik az új egykoronás bankjegyek kibocsátását s a munka annyira haladt, hogy még karácsony előtt forgalomba fognak kerülni az új egykoronások. Egyidejűleg a mostani kétkoronásokat fokozatosan be-

vonják s új, jobb kétkoronás bankjegyekkel fogják kieserélni illetékes helyen azt mondják, hogy a békekötés után úgy az egy, mint a kétkoronás bankjegyeket lehetőleg gyorsan és teljesen ki fogják vonni a forgalomból.

Közös kongregációi ünnepély.

Saját tudósítónktól.

Szabadka, nov. 16.

Városunk buzgó hívei közül nem, rang- és korkülönbség nélkül sokan tagjai a Mária Kongregációnak, kik az egyházi jövőhagyott szabályok értelmében az istenanya buzgó tiszteletében, erényeinek követésében különösen buzgólkodnak és kitűnnek.

A Mária Kongregáció tagjai városunkban, mint más helyeken is, több csoportra vannak tolosztva. Van nálunk úri, férfi és női Mária Kongregáció, leány és ifjusági Mária Kongregáció. Mint illetékes helyről értesülünk, a különböző csoportok dec. 8-án Szűz Mária szeplőtelen fogantatásának ünnepén közös díszünnepélyt rendeznek. Nyilvánosan első ízben fognak fel-

lépni, gazdag műsorral egybekötve. Az ünnepély előkészítését az Urak Kongregációja intézi élén ügybuzgó elnökével, Dr. Kerner István hittanárral.

Tudomásunk szerint már a tartalmas műsor össze is van állítva. Lesznek ott zenedarabok szavaltatok, énekszámok és díszbeszéd. Főszónoknak az országos hírnévnek örvendő jeles szónokot, P. B. A. N. G. H. A. Bélát sikerült megnyerni. Beszédének a legidősebb kérdést választotta „Magyarország a háboru után” címmel. Részlete-ebb programmal és a szükséges tudnivalókkal legközelebb szolgálok. A fényesnek ígérkező ünnepély elé szélesebb körökben nagy érdeklődéssel néznek. P. L.

Irodalmi esemény a Szabad Lyceumban.

— Beöthy Zsolt előadása Arany Jánosról. —

Nagyszabású és rendkívül érdekes előadásra hívjuk föl közönségünk figyelmét, amidőn örömmel jelentjük, hogy szombaton délután 5 órakor Beöthy Zsolt, a jelenkori nemzeti irodalom és magyar tudomány egyik legnagyobb kitérőse tart fölolvasást. Az előadás címe: Arany János nemzeti jelentősége. A költő születésének százados évfordulóján.

A Szabad Lyceum-Egyesület

büszke lehet arra a sikerére, hogy előadás tartására nyerve meg a Kisfaludy-Társaság elnökét, akinél senki se lehet hivatottabb arra, hogy ismertesse Arany Jánosnak korszak alkotó jelentőségét Beöthy Zsolt előadásait nagy formátokély s a nyelvnek rendkívüli bűbája teszik vonzókká. Akik megjelennek szombat délután a városi székház dísztermében, nagy művészi élvezetnek lesznek részesei. Az előadás pontban 5 órakor kezdődik.

A tojás-háború.

— A fellázadt kofahad állásfoglalása —

Küiön tudósításunk.

— nov. 16.

Oly különös szervezettség ereje tartja össze kofáinkat. Egy-más megsegítésére mindenkor sietnek, ha közös érdekeik megvédéséről van szó. Így történt ez tegnap is, hogy karöltve támadtak neki S o m o g y i Antal kelebial lakosnak, mert tojásainak darabjért 40—50 fillért kért el, tehát jóval többet a maximális árnál.

Tegnap reggel 7 órakor érkezett meg S o m o g y i Antal a kiskápolna melletti piacra kocsijával. Tüstént körülvette az asszonyi társaság és sóvár turkálással kotorászott a kocsi tartalma között. Mikor azonban S o m o g y i, mint eladó alkuba bocsátkozott velük és közzölte áruinak eladási árát, árként hőmpölygő zugás moraja szállt a légben a kofaajkáról, melyek duzzadó pirosságán ott esillogott még a jó zsiros tejeskává sárgára száradt maradéka, hogy árulója legyen a jólét teljhatalmu uralmának. Mint a távoli dübörgés, zu-

gott a méltatlankodás korgó hangja. S o m o g y i arcjátéka meg ott rejtette magában, közömbös viselkedésének erőltetett álarcában a remegő félelem első rángásait. Akkor mégis áru elhelyezésének fölényes biztonságával jelentette ki:

— Ha nem veszik meg a felkínált árért, majd jön az „angol” s megveszi ő. Neki szükség van erre!

Igen, — ha van egy ilyen árdrágító és nem kerül a rendőrség hurkára, soha, de soha nem lehet semmit a maximális áron megkapni.

De vajjon miért a kofák zugalódása? Csak azért, mert ők a maximális árak bástyafalai? — Nem, oh nem! Csupán a kisebb részesedés dübörgő méltatlankodása beszél belőlük. Mert ők se lehet olcsóbban kapni tojást.

Itt csupán az a megjegyzésünk, hogy a kofa-kérdés megoldása egyszerűen sikerülne, ha számokkal látnák el őket, hogy

meg lehesen tudni, vajjon ki az asszony, aki az eladásra szánt árukat is a maximális áron felül vásárolja meg. Mert üdvös intézkedés asztalaiknak a nevük-

kel való ellátása, de ha itt a kiskápolna körül vásárolnak, bizony nem hordják magukkal asztalaikat.

A goromba hivatalnok.

— A munka éber őre. —

Ma délelőtt egy fiatal ember panasszal jött be szerkesztőségünkbe. Elmondta, hogy a törvényszéken járt. Itt meglátogatta egy ismerősét, aki ott gépel a földszint 3-as számú szobájában. Félve nyitott be az ajtón, mert nagy betűkkel volt kiírva kék ceruzával: „Értesítést délelőtt 10-11 óráig adnak.” Az óra még csak háromnegyed 10-et mutatott. Mégis benyitott, hogy pár szót közöljön ismerősével, kívül különben csak nehezen találkozhatik. Még két szót se mondott ki, mikor a szoba bal sarkából egy öreg

ősz ur a hangok legmagasabbikján utasította ki, mert nincs még tíz óra!

Az öreg ur, úgy látszik, igen lelkiismeretes, ha két pernyi munkamegszakítást nem tűr hivatalában. Ha már ő maga a lelkiismeretesség teljes szigorával dolgozik napestig, hát ugy okoskodik, mások is kövessék példáját. Mindenesetre követésre méltó, de gondoljon csak az az öreg ur arra, hogy fellelegzeni csak kell. És ha akkor éppen beszél az a fiatal hivatalnok, hát miért bántja ez őt?

A babona halottja.

— A tűz pörkölő parazsa nem segített rajta. —

A babona a Bácskában még mindig szedi áldozatait. A közgazgatási hatóságok, a papság s tanítószék minden erőlködése megtörli a nép rettenetes makacsságán és bizalmatlanságán, amely inkább fordul a közötte élő javasasszony szerepeire, mint az orvos segítségéhez.

Ilyen babonás vakhítnék esett áldozatul Bácsföldváron Szerda Györgyné, akit a kuruzslás a szó szoros értelmében meggyilkolt. Az esetről, mely már bünyügyi eljárás tárgyát képezi, a következő értesítést kaptuk.

Hasztalan van Bácsföldváron négy szülésznő is, a gyermekágyas Szerda Györgyné mégis javasasszonyt hívott segítségül, aki azután a végzett operációval és az azt követő boszorkány hókusz-pókusszal meg is gyilkolta.

A szerencsétlen asszony gyermekágyi lázt kapott és amikor már a baj nagyon veszedelmesnek látszott, hívták a doktort, aki nyomban fejtőtlenítő sze-

rekkel és gondos kezeléssel próbálta jótánni, amit a javasasszony elrontott.

Ozv. Kovács Mihályné javasasszony varázslatos befolyása azonban ekkor sem szűnt meg és Szerda Györgyné még akkor is jobban bízott a javasasszonyban, mint a doktorban, mert újra elhívatta. El is jött és néhányadmagával a fejénél és lábánál megfogták a rázós hidegleléstől megkékült Szerdánét és a szobában rakott tűz parazsa felett — a babonának eleget téve — jó ideig himbálták. Másnap Szerda Györgyné meghalt.

Az újvidéki kir. törvényszék elrendelte a boncolást, amelyet dr. Horváth Lajos és dr. Pavkovic Milutin bácsföldvári orvosok végeztek. Megállapították hogy piszkos kezekkel megfertőzték a szegény asszonyt, aki gyermekágyi lázban halt meg. Gondatlanságból okozott emberölés miatt a bünyügyi eljárás megindult.

NAPI HIREK.

A SPIRITUSZ.

Irta: Önkéntes.

Édes Dani, kedves Dani!
Rángatják balra és jobbra.
Adjon nekem egy fellitert; —
Nekem sem kell egész tonna.

Ráncigálják a segédet,
Majd letépi a kabátját,
Az meg szegény izzad, ugrál,
Alig bírja már a lábát.

Egyet jobbra, kettőt balra,
Ugrál ehhez, ugrál ahhoz,
Megkérdezi, hogy mi tetszik,
Nyájas szót nyájasra halmoz.

Kitüntetések. A király az el-lenség előtt tanúsított vitéz magatartásukért a katonai érdemkereszt 3. osztályát Sághy Kálmán 8. huszárezredbeli századosnak és Wolff Béla 86-ik gyalogezredbeli hadnagynak; a hadidiszitményes 3. osztályu vas-koronarendet díjmentesen De-la-va Andre 6. honvéd gyalogezredbeli századosnak; a

De kétségbeesik aztán,
Amikor mind azt kiáltják:
Spirituszt, egy kis spirituszt,
És rángatják a kabátját.

Édes nagysád, kedves nagysád,
Nem adhatok, annyit mondok;
Csepp spiritusz kevés, de nincs:
Adok inkább Eiffel-tornyot.

Adok szappant, adok gyertyát,
Van rum, likőr és banána;
De spirituszt nem adhatok;
Megvárjuk, míg száll az ára.

hadidiszitményes 3. osztályu érdemkeresztet Timár Kálmán hadnagynak adományozta és elrendelte, hogy a legfelső dicséret elismerést Erős Hugó 6. honvéd gyalogezredbeli hadnagynak, újlag Fischer Mózes főhadnagynak és Gnihanán Károly hadnagynak a 86. gyalogezredben adják tudtul.

Lesett az első hó. Tegnap délután ritka pelyhekben szállingózott... Nem fódte ugyan a fehér lepel bevonó fenségsége a piszkos, száraz rögöket, csak itt ott jelezte a gyorsan olvadó pehely: itt a tél! Akkor ziman-kós didergés futott rajtunk keresztül s csupán a meleg vágyak langyossága melengetett. Láttuk a terülő messzeségű ta- karót, amint beláthatatlan nyuj-tózkodása alatt reszketett a föld... fázott... de reszkető bor-zongása oly jólesőn himbált.

A hercegprímás százezerkorona adománya Zichy Nándor szobrara. Csernoch János bíboros hercegprímás, midőn a Zichy Nándor emlékére indított országos gyűjtésnek élére állott, már akkor jelentősebb összeggel járult ahhoz, de egyben kijelentette, hogy alkalmas időben százezer koronával fogja a Zichy-alapot növelni. Ez ígérete alapján a hercegprímás százhetvenkorona névértékű hadikölesön kötvényt adott át a Szent-István-Társulatnak, mint a Zichy-alap kezelőjének azon kö-tötéssel, hogy ez az összeg, amint a kivitelre alkalmas idő megérkezik, a Zichy Nándor emlékére építendő templomra fordíttassék. E fejedelmi ajándékkal együtt a Zichy Nándor alap a legutolsó kimutatás szerint 248.824 koronát tesz ki.

A pécsi szabad liceum szabadkai szereplője. A pécsi szabad liceum e hó 28-án kezdi meg működését. Összesen 14 elő-udást tart az 1916-17. évi cik-lusában. Az előadások összeál-lítását különös gondnal végezte az igazgatóság. Január 16-án egy szabadkai szereplője lesz a pécsi püspöki jogakadémia nagy-teremben összegyűlt közönség-nek. Dr. Filler Lajos MAV. titkár, üzletvezetőségi osztály-vezető „A közlekedési eszközök a világháborúban” (vetített ké-pekkel) című felolvasásával sze-repel a pécsi liceumot látogató előkelőségek előtt.

Európa legszebb művésznője

FERN ANDRA

a szépségversenyek híressége szerdán és esütörtökön játsza a G ör ö n g y ö s u t a k o n c. 4 felvonásos művészdrám fő-szerepét a LIFKA MOZIBAN. Kezdeté 5 és este fél 9 órakor.

Aram szünetelés. Ma reggel teljes félórás hiába csavarták föl a villamos csavarokat, csak nem akartak meggyulni a vil-lamos körték. Az áram kifogyott a vezetékekből. Egy gé-pet javítottak a műhelyben. Ez alatt a villamos kocsi is ott áltak meg, ahol éppen az áram szünetelése elérte őket. Negyed 8-kor azonban újra megindultak s így szóta a forgalmat zavartalanul bonyolítják le.

Kártérítés a postán elvesztett csomagért. A posta, a háboru elején kiboacsátott egyik kor-mányrendelet szerint, csak azért

a csomagért nem szavatol, mely a háboru eseményekből és az ezekkel kapcsolatos veszedel-mekből kifolyóan káliódik el. Ujabban sűrűn hangzott fel a panasz, hogy egyes postaigaz-gatóságok elvesztett csomagokért azzal a megokolással tagadják meg a kártérítést, hogy a há-boru ideje alatt csak akkor ad-nak kártérítést, ha megejtett vizsgálat a posta közegeinek hűtlenségét állapítja meg. Mint-hogy ez a felfogás és állásfog-lalás ellenkezik a kormány ren-deletének intézkedésével, több panaszos felebbezéssel fordult a kereskedelmi miniszterhez. A miniszter nemcsak helyet adott a felebbezésnek és kártérítésre kötelezte a postaigazgatóságok-at, de egyuttal utasította őket, hogy hasonló esetekben a szó-ban forgó rendelet szelleme sze-rint járjanak el.

A tejeskáv Nagyváradon. Az Országos Közélelmezési Hivatal biztosa elrendelte a törvényható-sági városok területére is a tej és tejeskáv kiszolgáltatására tilalmát a kávéházakban. Mégis, mint értesülünk, Nagyváradon a kávéházi közönség igen élél-mesen oldotta meg a kérdést, miként igyanak mégis tejes-kávét. A forgalom a kávéházak-ban nem esökkent. Mert a kar-mantyukból, prémgalléros férfi-kabátokból, sőt a tisztí köpenyek mélyseges fenekéről is, előkerül-nek az üvegek, melyek fehér tartalmukkal oly irigyen világi-tanak a teát szüresülő kávéházi alakok közé, kik nem találták meg a rést, melyen át feljűk szűrődhetett volna a kérdés meg-oldásának sugara. Isznak há Nagyváradon tejeskávét a kávé-házakban. A napokban nálunk is elrendelik a tilalmat, való-szinűleg kiegészítéssel, hogy a rést jól betömjük és nálunk mégse igyanak tejeskávét.

A püspök szivarja. Ugy látszik, Debrecenben sem kisebb a do-hánynyomorúság, mint másutt. Erre vall legalább, hogy még Balthazar Dezső református pü-spök sem tudott semmikép szivarhoz jutni a kálvinista Rómá-ban. Nagy szivarinségéből végre is jóbarátja. R i m l e r Károly nagyváradai polgármester segí-tette ki, aki két láda finom szivar-t küldött Debrecenbe. R i m l e r K i s s Dávid utján jutott a szivarhoz és mikor erről érte-ült a püspök, az alábbi levél-ben köszönte meg Kissnek a közbenjárást:

Tiszántuli egyházkerület püspöke.

Tekintetes

K i s s D á v i d törvényhatósági bizottsági tag urnak

Nagyvárad.

Igen tisztelt Uram!

Fogadja hálás köszönetemet kedves figyelméért, hogy két láda finom szivar birtokába jut-tatni kegyesen méltóztatott.

Tisztelettel és szeretettel vagyok kész szolgálja

Dr. Balthazar Dezső.

Debrecen, 1916. XI-10.

A dolognak pedig az a csat-tanója, hogy Kiss Dávid a szivarokat — a debreceni nagytra-fikból kapta!

Változás a tábori postai magánesomag forgalomban. A tábori magánesomag-forgalomban ezidőszent a következő tábori (hadtáp) postahivatalok vesznek részt: az 5, 5/III, 9, 11, 13, 19, 19/II, 20, 20/II, 24, 29, 35, 37, 38, 40, 42, 44, 47, 49, 51, 55, 58, 60, 63, 66, 68, 69, 76, 77, 84, 88, 90, 92, 94, 95, 102, 105, 107, 110, 111, 113, 120, 125, 128, 130, 131, 133, 136, 137, 138, 144, 145, 146, 147, 148, 150, 153, 155, 165, 167, 168, 175, 176, 177, 178, 180, 181, 183, 184, 185, 188, 189, 190, 191, 203, 207, 209, 215, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 226, 227, 229, 232, 235, 237, 239, 240, 250, 252, 255, 256, 258, 259, 260, 262, 263, 267, 270, 271, 272, 273, 274, 276, 277, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 302, 307, 315, 316, 317, 318, 319, 324, 332, 334, 335, 336, 338, 340, 352, 354, 361, 364, 368, 369, 371, 372, 376, 377, 378, 385, 386, 387, 388, 388/II, 388/III, 389, 390, 292, 393, 395, 396, 398, 399, 400, 400/II, 400/III, 401, 403, 404, 405, 407, 408, 409, 410, 412, 444, 444/II, 444/III, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 516, 600, 602, 605, 607, 608, 611, 612, 613, 630 számok, valamint a magyar és osztrák csapatok által Oroszország, Montenegróban és Albániában megszállott területen működő és helynév szerint megállapított hadtáppostahivatalok, mint a hozzájuk utalt katonai parancsnokságok, csapatok és intézetek tábori postái. Utóbbiak közül csak a Kosovo melletti Mitrovicában és Novipazarban működő hadtáppostahivatalok vannak kivéve, ahova tábori postai csomagot küldeni nem lehet. 11, 51, 215 és 239. számú tábori postákhoz, valamint a helynév szerint megjelölt hadtáppostahivatalokhoz tábori postai magánesomagot állandóan, a többiekhez ellenben csak minden hétfőn, kedden és szerdán lehet postára adni.

Nyiltér.*

Nyilatkozat.

Figyelmeztetek mindenkit, hogy fiainak kiskorú Dulics Lázárnak kölesét ne adjon semmiféle célra, mert a szükségességekkel bőven ellátom én. A neki adott kölcsönösszegek a kölcsönözre nézve el fognak veszni, mert én nem fizetem meg s bíróság sem lesznek követelhetők. Senki vele jogügyletet ne kössön, tőle sem földet, sem gabonát, vagy más egyebet ne vegyen, neki semmit el ne adjon. Aki ezen figyelmeztetésemet nem veszi figyelembe s vele üzletet köt, az ebből eredő kárt önmagának tulajdoníthatja. Szabadkán, 1916. november hó 12. napján.

Özvegy Dulics Tamásné

Rajcsics Katalin.

*Az e rovatban közlőtekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Hirdessen a „Bácskai Napló“-ban.

Nyomatott a kiadó tulajdonos, Szent Antal Nyomda és Irodalmi Vállalat mint szövetkezeti könyvnyomdájában Szabadkán, Rákóczi-utca 20. szám.

FOGAK

és teljes fogsorok, arany koronák, arany fogak, arany és platin hidak amerikai módszer szerint és minden különlegességet fogakban Foghuzás érzéste enitve, tartós fogtömések készülnek a Schülke Géna festéchnikai műtermében és laboratóriumában. Szabadkán, Kossuth-utcaiban

RHEUMA FANGO

ischias, csonttörés ellen isméteti és házi kezelés, 5 kilogrammos doboz 9 korona 50 fillér. Budapest, VII., Kö uti fürdő, Fango-gyógyintézet.

Ferencsevics Mihály

fofdrász- és borbélyüzlete megnyit.

Szabadka, Kossuth-u. 20. Dr. Dominics-féle házban.

A nagyérdemű közönség szívespártfogását kéri

Vaskéz, Zigmárrai

a főszerepben, detektív dráma 3 felv.

A fekete huszár

nagy dráma 3 felvonásban. Vasárnap 19-én kerül bemutatásra az

Apolló mozgó-ban

Mustraszarvasmarha-eladás.

A gróf Chotek Rezső futaki uradalmához tartozó „Alpár“ gazdaságban 1916. évi november hó 22-én délelőtt 11 órakor kezdődő szóbeli árverésen a következő mustrajószág fog készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek eladatni:

- 2 darab igen jó erőben levő bika,
- 3 " " " " " tarka ökör,
- 7 " " " " " magyar ökör,
- 13 " " " " " magyar tehén és
- 15 " " " " " tarka tehén.

Gróf Chotek Rezső urad. j. szágigazgatósága Ófatak.

A SOKSZOROSÍTÓ IPAR R-T

helyi képviselőket megbizott. Működünk áll azelőtt a mű. kö. fény és málynyomás minden szabarmunkát vállalunk. Készítünk gépeket és duplex levezetőket reklám-berendezéseket legkomplikáltabb kivitelben és a munkák megfizését Klisek készítésére fogadjuk. Mindegyik színen. Ezen összeköttetésünk arra készteti, hogy hirtelen árlejtéseket készítsünk a rendelkezésükben álló gépeket. Készítünk üzleti könyveket, elsorendül kivitelben. Legtöbbet a legmagasabb készséggel szolgálunk.

SZENT ANTAL NYOMDA IROD. VÁLL.
11. SZÓV. Szabadka, V. k. - Rákóczi-u. 20.

Mezei pockok, egerek és vadak irtására strychnint

szállít csak is szabályszerűen kiállított hatósági engedély beküldése ellenében a **Chinoin vegyészeti gyár** Ujpest, Té-utca 5. szám.

A hatósági mérlegengedély beszerzésére vonatkozó utasításokat szívesen közöljük.

Megrendelésnél keretik a punk-ra hívatozoi!!

FRISSTÖLTÉSÜ
ásvány és gyógyvizek
likörök és borok.

- Krondorfi,
- Giesshübli,
- Salvator,
- Kristály,
- Margit stb.
- Cognac,
- Valódi törköly,
- Barack és Szilvapálinka
- Finom likörök,
- Borok és Pezsgők

KLEIN GÉZA

nagykereskedő cégnél SZABADKA Barcsúnyi u. 5. sz.

Jókarban levő zongora megvételre kerestetik. C m a kiadóhivatalban.

Profi. Kérdéseidben igazán kedves vagy. Nem sajnáltad értük a kancsát? Még én vigyem el a párhatos adósságodat?! M o k r i.

Géza. Még mindig neheztelsz? Ha megmondod miért vált kefté őseink előtt a Vöröstenger, eljövök bocsánatért!! B l a u.

Ujszínhordó leány felvétetik

a „Bácskai Napló“ kiadóhivatalában.

MENETREND

Budapestről érk.	délelőtt	9:50*
	délután	1:00
	éjjel	6:01*
		6:36* k. v.
		12:24
		3:59
Budapestre ind.	délelőtt	9:51* k. v.
	délután	10:15*
	éjjel	1:55
		6:37*
		12:45
		5:28
Zomborból érk.	délelőtt	10:02*
	éjjel	10:11
		2:17
Zomborba ind.	éjjel	6:14*
		12:43
		5:23
Ujvidékről érk.	délelőtt	9:38* k. v.
	délután	1:21
	éjjel	6:25*
		11:50
Ujvidékre ind.	délelőtt	9:38* k. v.
	délután	10:07*
	éjjel	1:44
		3:48* k. v.
Szegedről érk.	délután	12:42
		5:14
	éjjel	4:13
Szegedre ind.	délelőtt	9:44
	délután	1:30
	éjjel	12:05
Cservenka—Gombosról érk.	éjjel	8:57
Cservenka—Gombosra ind.	éjjel	4:42
Zentáról érk.	"	11:05
Zentára ind.	"	4:33
Bajáról érk.	délelőtt	9:02
	éjjel	9:26
Bajára ind.	"	7:00
	"	5:05
Kiskunhalasról érk. d. e.	"	7:26
Kiskunhalasra ind. d. e.	"	8:00

A *-gal jelzettek gyorsvonatok. Az éjjeli idő: este 6-tól reggel 6-ig.